

Unga i Piteå tycker

Sammanställning av åsikter

November 2016

Anette Christoffersson, Strategiska enheten, Kommunledningskontoret

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund	3
Medborgardialog – för och med unga.....	3
Unga tycker 2016	3
Frågeställningar <i>Unga tycker 2016</i>	3
Frågeställningar Student tycker 2016.....	4
Sekretess	5
Antal unga och studenter som valt att lämna åsikter	6
Vad tycker ungdomarna (Unga tycker)?.....	7
Tänk dig att du för en dag är kommunalråd eller kommunchef för Piteå kommun, vilken fråga skulle du då prioritera - arbeta med?	7
Hur kan du som ung pitebo bidra till att möta nya invånare på ett bra sätt?	7
Övriga åsikter om vad du vill!	8
Lika villkor för killar och tjejer?	9
Förväntningar på tjejer respektive killar?.....	9
Har du förslag på konkreta insatser (åtgärder, aktiviteter) för att göra Piteå ännu bättre att leva, bo och verka i för tjejer och killar?	9
Vad tycker studenterna? (Student tycker)	11
Vad är bra med Piteå som ort?.....	11
Varför skulle du inte kunna tänka dig att bo och leva i Piteå efter avslutade studier?	11
Skulle du rekommendera andra att flytta till Piteå?	11
Om nej, vilka nackdelar skulle du säga att det finns med att flytta till Piteå?.....	11
Hur kan du hjälpa till så att nyinflyttade känner sig välkomna till Piteå?.....	12
Övriga åsikter om vad du vill	12
Lika villkor för killar och tjejer?	13
Förväntningar på tjejer respektive killar?.....	13
Har du förslag på konkreta insatser (åtgärder, aktiviteter) för att göra Piteå ännu bättre att leva och bo i för tjejer och killar?.....	14

Sammanfattning

Andelen unga som svarat på enkäten har ökat i jämförelse med föregående år. Det finns ett klart samband med hur många event som genomförs och antalet svarande. I år är det fler killar som svarat på enkäten vilket förmodligen beror på att två event genomförts vid spelkvällar på Kaleido där det är fler killar än tjejer som deltar.

På frågan om vad ungdomarna skulle prioritera för frågor om de var kommunchef eller kommunalråd för en dag så uppger flest ungdomar uppger att de skulle prioritera **skolfrågor** och framförallt **skolmaten**. Andra områden som ungdomarna vill prioritera är att arbeta med är **mötesplatser** för unga av olika slag – fritidsgård, innebandyhall, parkourbana är exempel på några sådana mötesplatser.

Nästan 85 % av de unga som svarat på enkäten uppger att de skulle kunna rekommendera andra att flytta till Piteå. Motsvarande siffra för studenter är drygt 90 %.

Fler tjejer än killar har svarat att de upplever att det finns förväntningar på hur man ska vara som tjej respektive kille. Fler killar än tjejer håller med i påståenden att "I Piteå har kvinnor och män lika lön för lika arbete". Förväntningar på tjejer beskrivs i högre grad handla om utseende och förväntningar på killar beskrivs oftare som egenskaper. Aktiviteter och åtgärder som föreslås för att göra Piteå till en ännu bättre stad för killar och tjejer är bland annat fler gemensamma mötesplatser, sport och aktiviteter för killar och tjejer gemensamt, information och utbildningar av olika slag. Svaren på de frågor som handlar om killar och tjejer kommer också att användas som ett av underlagen till rapporten "Lika villkor?" (fokusdialog beslutad av kommunstyrelsen).

Bakgrund

Kommunfullmäktige har antagit ett strategiskt område; *Barn och unga – vår framtid*.

Utifrån de övergripande och nämndspecifika mål som antagits har förvaltningar och nämnder ett uppdrag att vidareutveckla metoder för att barn och unga ska kunna vara delaktiga i kommunens utveckling i de frågor som berör dem.

Medborgardialog – för och med unga

I Piteå kommun finns i dagsläget fyra olika metoder för att ge unga möjligheter till inflytande; Unga i Piteå – *tycker*, - *projekt*, - *frågor och – granskar*. Unga i Piteå syftar till att ta tillvara barn och ungas delaktighet, engagemang och kreativitet. Medborgardialog för och med unga är inarbetade i kommunens årshjul för styr- och ledningsprocesserna.

Unga tycker 2016

Under perioden **20 september – 20 oktober** öppnades, för tionde året, *Unga tycker* på kommunens hemsida. De unga fick då möjlighet att via webb-enkäten svara på specifika frågor samt på en öppen fråga, detta för att redogöra för vad som är viktigt för de unga i Piteå. För fjärde året i rad fick stadens studenter en egen enkät, på sidan *Student tycker*. Denna webbenkät var öppen under samma period men öppnades även vid det event som genomfördes på Musikhögskolan den 11 november.

Marknadsföringen skedde via Piteå kommuns hemsida, Strömbäckaskolans hemsida, affischer på Strömbäckaskolan och Musikhögskolan, affischer på kommunens grundskolor, samt i studenternas trappuppgångar, e-post till alla lärare på grund- och gymnasieskola, annonser i socialmedia, samt information via olika event.

Event hölls på en av kommunens grundskolor, Sjulnässkolan. Två event genomfördes också i samband med spelkvällar på Kaleido. Det hölls också event på Strömbäckaskolan och på Musikhögskolan i Piteå.

Resultatet av *Unga tycker* och *Student tycker* presenteras i denna rapport och kommer att läggas ut på kommunens hemsida samt ingå som ett av underlagen i om- och invärldsanalys inför VEP 2018-2020. Resultatet av frågorna kring jämlikhet kommer att användas som ett av underlagen i fokusdialogen *Lika villkor för män och kvinnor i Piteå*.

Frågeställningar Unga tycker 2016

- Tänk dig att du för en dag är kommunalråd eller kommunchef för Piteå kommun, vilken fråga skulle du då prioritera - arbeta med?
  - Ge förslag på hur du skulle arbeta med frågan

Mångfald

- Hur kan du som ung pitebo bidra till att möta nya invånare på ett bra sätt?
- Hur tycker du att Piteå kommun kan bidra med information och kunskap för att minska fördomar om varandra?

Ökad befolkning

- Skulle du kunna rekommendera din vän/andra att flytta till Piteå?
  - Om ja, vilka fördelar skulle du säga att det finns med att flytta till Piteå?
  - Om nej, vilka nackdelar skulle du säga att det finns med att flytta till Piteå?

Rättvisa villkor mellan tjejer och killar?

- Utifrån din uppfattning, ta ställning till följande påståenden
  - I Piteå har killar och tjejer samma förutsättningar att bo och leva
  - I Piteå har tjejer och killar lika lön för lika arbete
  - I Piteå har killar och tjejer lika förutsättningar till god hälsa
  - I Piteå har killar och tjejer lika förutsättningar till utbildning
  - I Piteå finns många förväntningar på hur man ska vara som tjej
  - I Piteå finns många förväntningar på hur man ska vara som kille
    - Ge gärna exempel på vilka förväntningar du tycker att det finns när det gäller att vara tjej i Piteå
    - Ge gärna exempel på vilka förväntningar du tycker att det finns när det gäller att vara kille i Piteå
- Har du förslag på konkreta insatser (åtgärder, aktiviteter) för att göra Piteå ännu bättre att leva, bo och verka i för tjejer och killar?
- Övriga åsikter om vad du/ni vill

Frågeställningar Student tycker 2016

Hur blir vi fler som bor i Piteå?

- Skulle du kunna tänka dig att bo och leva i Piteå när du avslutat dina studier?
  - Vad är bra med Piteå som ort?
  - Varför skulle du inte kunna tänka dig att bo och leva i Piteå efter avslutade studier?
- Skulle du kunna rekommendera andra att flytta till Piteå?
  - Om ja, vilka fördelar skulle du säga att det finns med att flytta till Piteå?
  - Om nej, vilka nackdelar skulle du säga att det finns med att flytta till Piteå?
- Hur kan du hjälpa till så att nyinflyttade ska trivas och känna sig välkomna i Piteå?
- Hur tycker du att Piteå kommun kan hjälpa till för att minska fördomar om varandra så att nyinflyttade personer ska trivas och känna sig välkomna i Piteå?
- Övriga åsikter (om vad du vill)

Rättvisa villkor mellan tjejer och killar?

- Utifrån din uppfattning, ta ställning till följande påståenden
  - I Piteå har killar och tjejer samma förutsättningar att bo och leva
  - I Piteå har tjejer och killar lika lön för lika arbete
  - I Piteå har killar och tjejer lika förutsättningar till god hälsa
  - I Piteå har killar och tjejer lika förutsättningar till utbildning
  - I Piteå finns många förväntningar på hur man ska vara som tjej
  - I Piteå finns många förväntningar på hur man ska vara som kille
    - Ge gärna exempel på vilka förväntningar du tycker att det finns när det gäller att vara tjej i Piteå
    - Ge gärna exempel på vilka förväntningar du tycker att det finns när det gäller att vara kille i Piteå
- Har du förslag på konkreta insatser (åtgärder, aktiviteter) för att göra Piteå ännu bättre att leva och bo i för tjejer och killar?

Sekretess

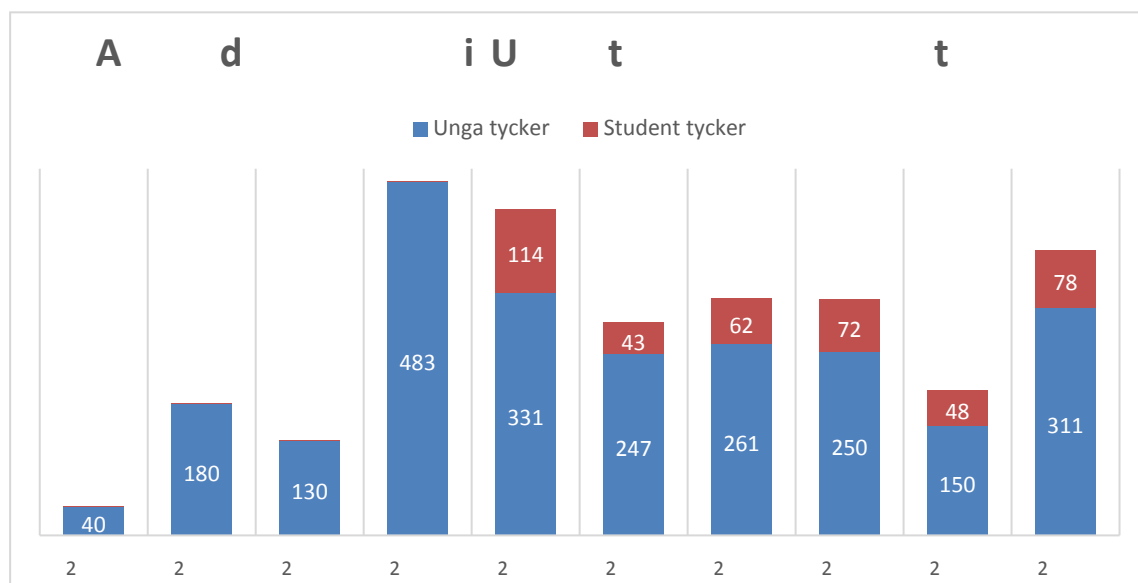
I de anvisningar som Piteå kommun har gällande kvalitetsarbete står det skrivet att resultat under 5 inte redovisas, det kan röja identiteten hos den enskilde personen. I kommunens riktlinjer över kvalitetsarbete står det även att jämn skala som svarsalternativ ska användas och resultatet redovisas som andel positiva/negativa svar. På grund av ovanstående kommer inte alla svar att redovisas i denna rapport. I vissa fall kommer endast resultatet att redovisas i textform på de positiva svar som inkommit, detta för att inte röja identiteten hos den svarande.

Antal unga och studenter som valt att lämna åsikter

Totalt svarade 389 unga och studenter på enkäterna, varav 243 svar var individuella (219 killar/män, 162 tjejer/kvinnor, 8 annat/vill ej uppge). Antal svar på "Unga tycker" var totalt 311 stycken. Antal studenter som besvarade enkäten "Student tycker" var 78 stycken.

Av de unga som tyckt till så bor de flesta i Hortlax, Bergsviken, Hemmingsmark, Blåsmark, Jävre. Bland studenterna är de flesta (87 %) folkbokförda och studerar i Piteå.

Flest svar efter ålder i Unga tycker (individuella svar) var i åldersgruppen 16-19. Flest svar sett till åldersgrupp i Student tycker var för personer under 25 år.

Killar har svarat i större utsträckning än tjejer i både *Unga tycker* och *Student tycker*.

Antalet svarande har legat relativt lika sedan 2012 med undantag för 2015 då antalet svarande var lågt. Antalet svarande har en direkt korrelation till hur många event som genomförs.

Vad tycker ungdomarna (Unga tycker)?

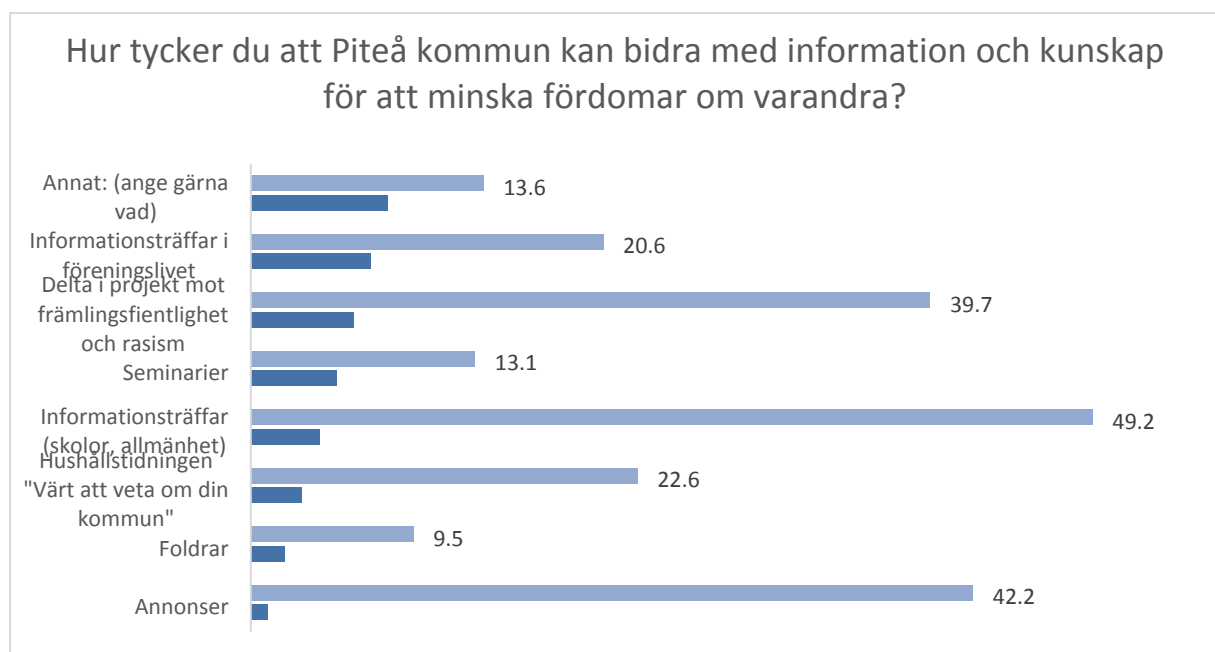
Nedan redovisas ungas svar.

Tänk dig att du för en dag är kommunalråd eller kommunchef för Piteå kommun, vilken fråga skulle du då prioritera - arbeta med?

Flest ungdomar uppger att de skulle prioritera skolfrågor och framförallt skolmaten. Andra områden som ungdomarna vill prioritera att arbeta med är mötesplatser för unga av olika slag – fritidsgård, innebandyhall, parkourbana är exempel på några sådana mötesplatser. Fler frågor som ungdomarna skulle prioritera är integrationsfrågor – att ta hand om de flyktingar och invandrare som kommer till Piteå, bostadsfrågor och lokaltrafik.

Hur kan du som ung pitebo bidra till att möta nya invånare på ett bra sätt?

Svaren handlar framförallt om bemötande. Det är viktigt att hälsa, bemöta andra som man själv vill bli bemött, vara välkomnande, inte "göra skillnad". Annat som tas upp är mötesplatser och aktiviteter som skulle kunna bidra till att "nya och gamla" pitebor träffas.

Drygt 49 % av ungdomarna tycker att bästa sättet för kommunen att bidra med information och kunskap för att minska fördomar är via informationsträffar. Som annat alternativ har angetts mötesplatser, idrottsevenemang och kaféer.

Nästan 85 % av de som besvarat enkäten skulle kunna rekommendera en vän eller någon annan att flytta till Piteå. De 15 % som inte skulle rekommendera någon att flytta till Piteå uppger att orsaken till det är klimatet – det är för kallt, för lite aktiviteter för unga, för få mötesplatser för unga och att Piteå är en "lite tråkig småstad".

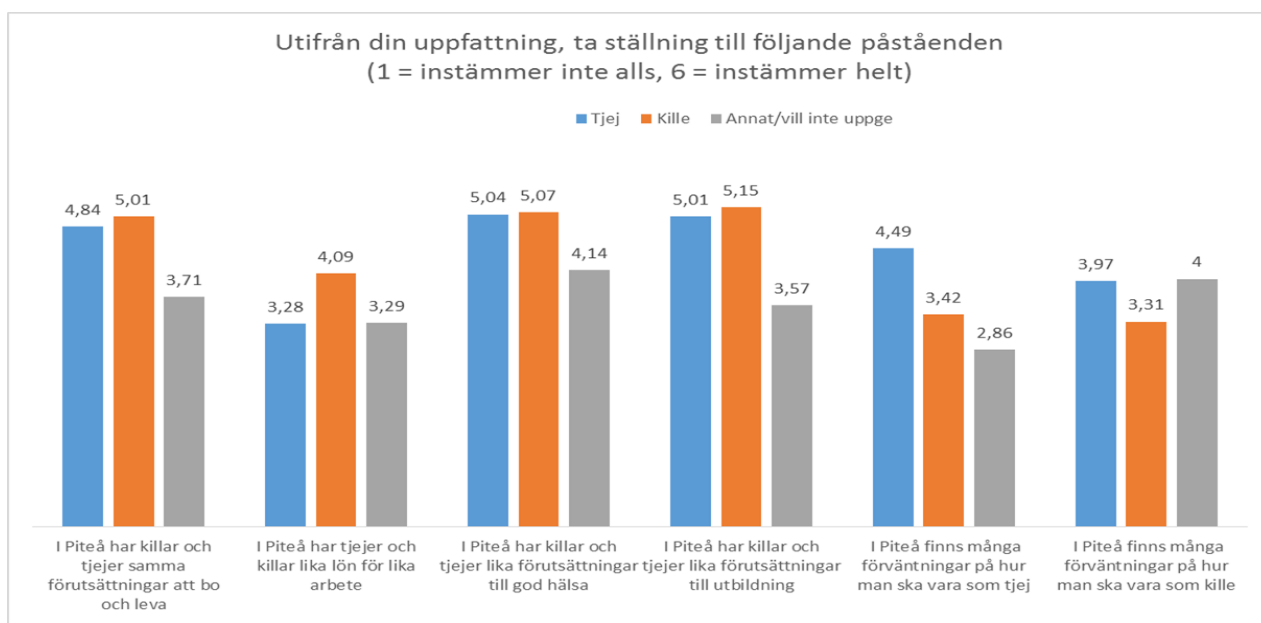

Övriga åsikter om vad du vill!

- *Bra stad*
- *Flera "events"*
- *Jämlikhet är inte ett problem i västvärlden så sluta prata om det. Löneskillnaden är uträknat på fel sätt och bryr sig inte om att män brukar ta farligare jobb som betalar bättre. Män är vanligtvis mer ambitiösa och får därför bättre jobb.*
- *Fler mötesplatser.*
- *Var inte rädda att säga åt ungdomarna på skarpen när de delar upp samhället i killar och tjejer*
- *Bättre skolmat och utegym i Svensbyn.*
- *ATT SKAFFA GYMNASTIK! att inte ha mera av typ ovanliga sporter som t.ex. amerikansk fotboll, baseboll och att man ska få skugga eller praoo*
- *Byta sarg på bergsviksskolans hockey plan.*
- *Jag tycker att alla ska få använda mobilerna i skolarbetet. I vår skola måste alla elever stänga av telefonerna medan lärarna får ha sina igång. Om eleverna ska vara tvungna att stänga av mobilerna på skoltid ska lärarna också göra det!*
- *Att dom skulle kunna bygga typ ett trampolin land i Piteå och mer gym för barn och sådant, mer saker att göra*
- *POKEMON CAFE!*
- *Jag vill att ingen hemlös ska frysa ihjäl*
- *Gör en gymnastikhall och gymnastik förening i Piteå*
- *Bygga en multiarena*
- *En cykel och gång väg från blåsmark till Hortlax.*
- *Piteå är mysigt men lite tråkigt*
- *Att Piteå ska fortsätta vara en fin kommun*
- *Bättre och mer busstider in till Piteå, väldigt lite och dåligt.*
- *Mer mångfald i Piteå. Och att alla ska få vara den man är och få se ut hur dem vi*

Lika villkor för killar och tjejer?

Förväntningar på tjejer respektive killar?

- Förväntningar tjejer – snygg, söt, snäll, smal, sminka sig, vara duktig och trevlig, inte för högljudd.
- Förväntningar killar – tuff, sportig, vältränad, "hockeykille", "ta plats i klassrummet", vara modig.

Du ska vara svag men stark som en man. Du ska vara feminin och ofta vara den snälla rara i klassrum och i klass.

Har du förslag på konkreta insatser (åtgärder, aktiviteter) för att göra Piteå ännu bättre att leva, bo och verka i för tjejer och killar?

De flesta förslagen handlar om mötesplatser för unga eller gemensamma aktiviteter för unga, till exempel grillkväll, olika sportevenemang, fika, fler aktiviteter och sporter som inte är uppdelade på tjejer och killar.

- *Visa att tjejer och killar inte behöver vara i könsnormen genom mycket inte genom typ "töntiga" vuxen bilder. Visa det igenom någon som förstår någon ung!*
- *Sportsliga aktiviteter*
- *Aktivitetsparker och andra naturliga mötesplatser*
- *En ungdomsgård hade varit nice!*
- *Skjutsa ut stadsborna till byaskolorna istället för tvärtom, eftersom av egen erfarenhet har jag märkt att tjejer som gått byaskola tar lika mycket plats som killar*
- *Att tjejer inte ska straffas för de saker killar gör. Försöka bryta ner normer skulle vara bra för både tjejer och killar.*

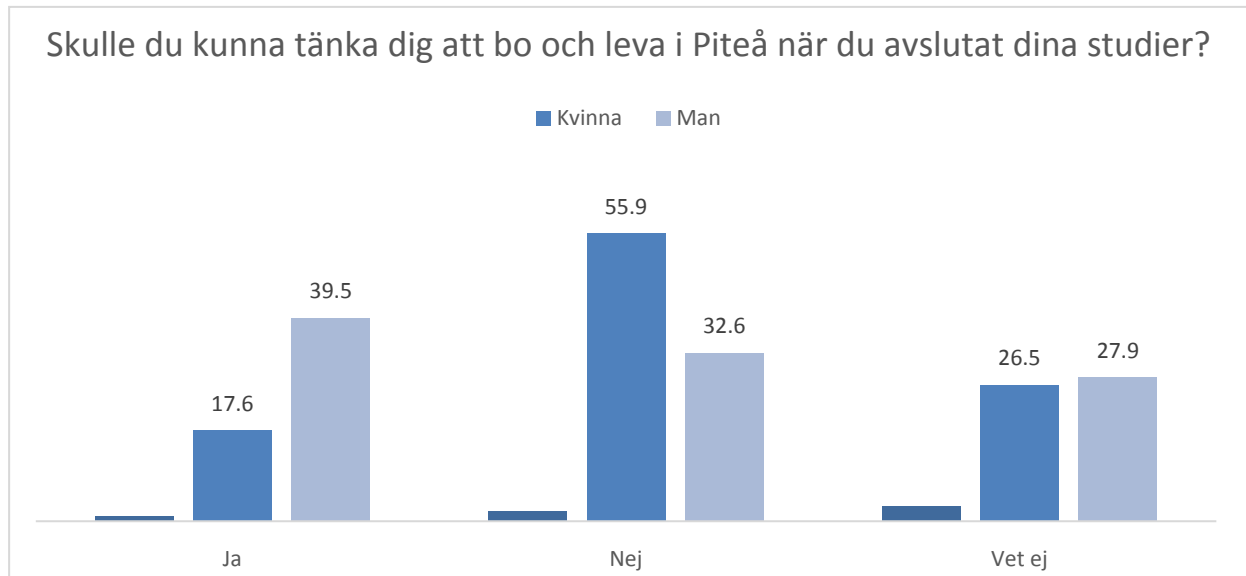

- *Turneringar, grillkvällar, filmkvällar, idrottskurser, äventyr och utflykter, gratis bussar inom Norrbotten, fler shoppingmöjligheter.*
- *Minska diskrimineringen/mobbningen.*
- *Mera ungdomsmottagningar, mera mötesplatser för dem som bor här.*
- *Killgrupp*
- *Aktiviteter som alla kan tycka om oavsett kön.*
- *Radera all uppdelning mellan killar och tjejer genom föreläsningar och utbildning*
- *Fixa aktiviteter för ungdomar där alla kan jobba tillsammans och samarbeta*
- *Inför fler sporter som både tjejer och killar gillar!*

Vad tycker studenterna? (Student tycker)

Nedan redovisas studenternas svar.

Vad är bra med Piteå som ort?

Mysig stad med trevliga människor. Närheten till havet och naturen. Småstad, lite isolerat = bra studiemiljö. Fin stadskärna. Mycket som händer trots att det är en liten stad. Bra musikliv. Bra kulturliv trots att staden är liten. Musikhögskolan.

Varför skulle du inte kunna tänka dig att bo och leva i Piteå efter avslutade studier?

För liten stad. För långt ifrån familjen. För få arbetsmöjligheter inom branschen. För litet utbud av scener och spelställen. Inget kulturliv. Mörkret, kylan, isolerat.

Skulle du rekommendera andra att flytta till Piteå?

Drygt 90 % av de som svarat på enkäten uppger att de skulle kunna rekommendera andra att flytta till Piteå. Det är fler män än kvinnor som skulle rekommendera andra att flytta hit.

Det man främst skulle ange som fördel med att flytta till Piteå är att det är en liten, mysig stad med låg brottslighet och bra skolor. Det är en liten stad som känns stor. Bra för barnfamiljer.

Musikhögskolan! Bra studieort. Fin vinter, vacker natur. Gemenskap.

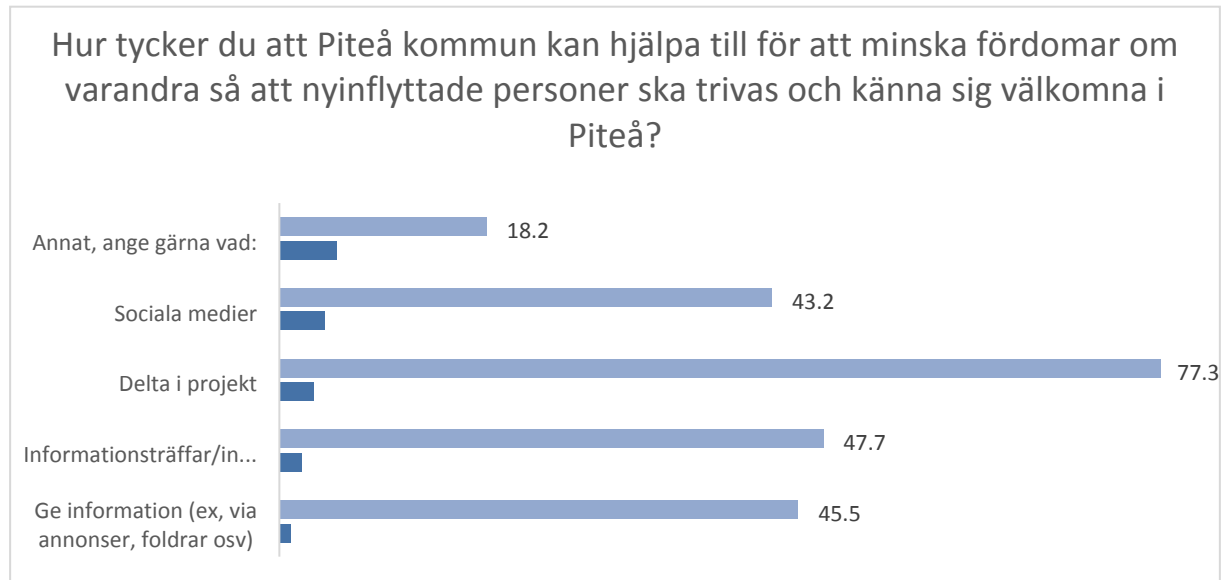
Om nej, vilka nackdelar skulle du säga att det finns med att flytta till Piteå?

Småstad, svårt att få jobb, mörkt och kallt, långa avstånd till Europa, inte så stort utbud av kultur, saknar aktiviteter och mötesplatser för unga.

Hur kan du hjälpa till så att nyinflyttade känner sig välkomna till Piteå?

Många av synpunkterna handlar om bemötande och att se till att det finns mötesplatser, till exempel kulturevenemang, inflyttningsfester eller sportevenemang. Föreningslivet nämns också som viktigt för att hitta vänner i en ny stad.

77 % av de som svarat tycker att olika projekt kan vara bra sätt att minska fördomar så att nyinflyttade trivs och känner sig välkomna. Som annat alternativ har utbildning om olika religioner och gränsöverskridande mötesplatser nämnts.

Övriga åsikter om vad du vill

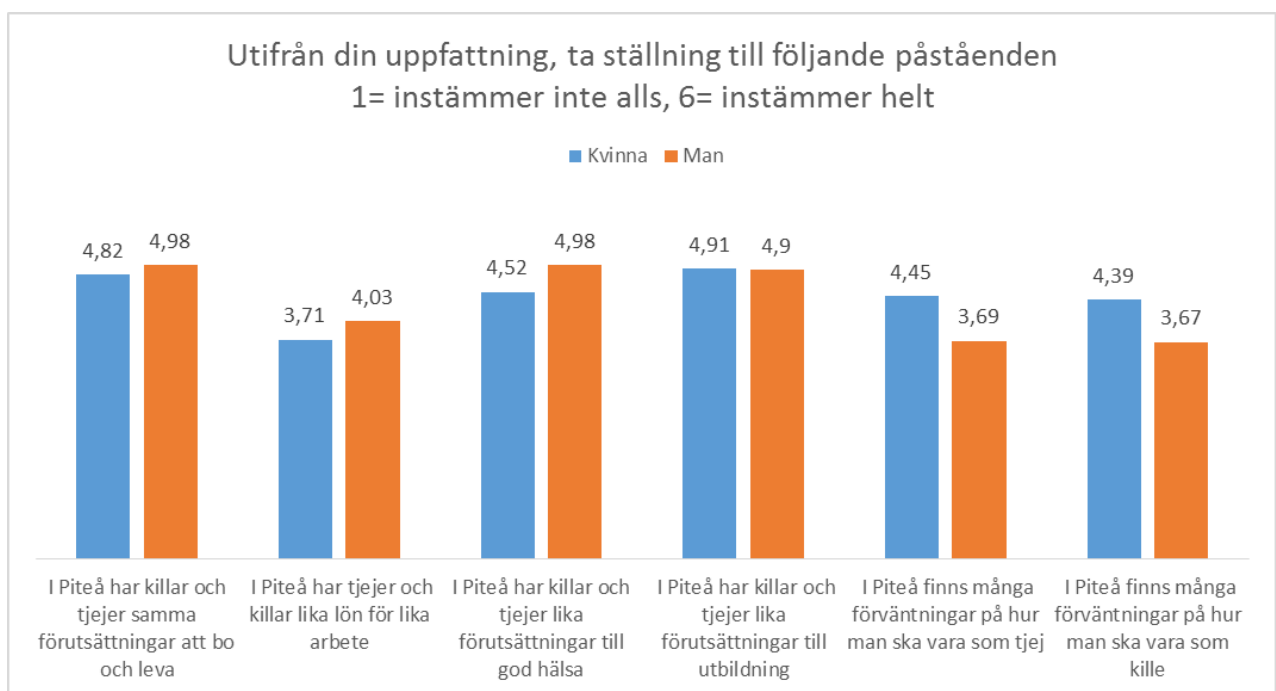
- *Skulle vara bra att ha ett forum för oss studenter att lära känna pitebor i vår ålder. Jag menar, finns det ens?*
- *Skapa mer aktivitetsrum att boka för egna organisationer så kommer saker att hända.*
- *Kul att vara här! Jag har känt mig så välkommen!*
- *Jag tycker att det är väldigt svårt att åka kollektivt här. Går man till en busshållplats står inte alla tider med. Inte ens alla hållplatser står med utan typ var tredje - man får gissa eller ha väldigt god marginal .*
- *Mer unika restauranger och en kurs i trevlighet för pitebor. Där jag kommer ifrån är det helt annorlunda.*
- *Det vore bra med en järnväg så att folk kan åka till och från lättare.*
- *Söker fler ungdomsaktiviteter som passar tonåringar, typ Idrottskurser, sommarläger, utflykter, vandringar, sådant som får oss att komma ut och bort ifrån studerandet ett tag. Det skulle få Piteås ungdomar att må bättre och minska kraven, samt hjälpa dem att komma igång och röra på sig. Självklart skulle det också ge den sociala biten en skjuts framåt. Alltför många spenderar dagarna framför någon skärm i stillhet, det håller en borta från det verkliga livet och det påverkar negativt. Fler lämpliga aktiviteter som lockar ungdomar!*

Pokémon go vandringen var ett smart sätt att göra skärmtiden social och meningsfull, bra idé? Jag själv skulle gärna delta i helg idrottsläger eller skogsvandringar i grupp.

- *Piteå kallar sig för kulturstad men har inte direkt många scener att agera på, dags att göra något åt detta eller sluta kalla sig kulturstad.*
- *Piteå kallar sig för kulturstad men har inte direkt många scener att agera på, dags att göra något åt detta eller sluta kalla sig kulturstad.*

Lika villkor för killar och tjejer?

Förväntningar på tjejer respektive killar?

Tjejer – smala, snygga, duktiga, inte ta för mycket plats ("samma förväntningar som överallt")

Killar – stark, tuff, machokultur, festa och dricka.

Det är en ganska djup machokultur med hockey, öl och stark maskulinitetsnorm

Har du förslag på konkreta insatser (åtgärder, aktiviteter) för att göra Piteå ännu bättre att leva och bo i för tjejer och killar?

- *Både könsblandade och könsseparerade aktiviteter som t.ex. blandade idrottsturneringar eller tjej/kill kvällar. Få ungarna att ta sig ut och socialisera sig*
- *Mer arbete i skolan, vidareutbilda lärare*
- *YES! Hänga med i sociala medierna som finns ex i de större städerna! Ex. Nu är det många som tränar, så att anordna en fest fast med träning! (googla på det) Ta kontakt med personer som har eller vill starta upp bloggar som kan handla om deras liv i Piteå.*
- *Starta olika idrottsföreningar där både tjejer och killar kan delta på.*
- *Att redan på dagis behandla killar och tjejer lika, och tidigt undervisa om jämställdhet i skolorna*
- *Utbilda i hur strukturer fungerar. Visa att kön är en konstruktion som en inte måste följa. Hur man vågar vara sig själv och vad en kan göra för att ta aktiva val i sitt liv och inte bara följa strömmen. Informatörer på skolor, kuratorer som belyser dessa problem. Gå ifrån individperspektivet i viss mån och se till kollektivet.*
- *Det finns en jämställdhetsplan som kommunen skrivit under. Kanske implementera på riktigt samt prata om det*
- *Fler aktiviteter som inkluderar både tjejer och killar. Skippa t.ex. tjejkväll på stan*
- *Feministiska cirklar där killar och tjejer får vara med och utbilda sig*
- *Projekt och samarbeten som kräver båda könen*
- *Jobba med mångfalden. Tror dessutom det finns ett stort problem med att Piteå har så mycket industri, där gror "macho"-kultur och fördomar. Typiska gubbjobb. Att få hit akademiker och den typ av jobb de håller på med kan vara viktigt.*
- *Föreläs för unga grabbar (läs barn) om respekt osv*
- *Styr upp aktiviteter skaffa en genuskonsult*
- *Piteå kommun skulle exempelvis kunna bjuda in unga tjejer och killar till en yrkesträff där alla får prova på alla arbeten och sedan samarbetsläger där man måste lära sig lita på varandra för att lyckas*